

INTERPELLATION TILL STATSRÅD

Från Riksdagsförvaltningen
2022-03-17
Besvaras senast
2022-03-31

Till näringsminister Karl-Petter Thorwaldsson (S)

2021/22:402 Beslut om en ny gruva i Kallak

I en tid av ökande oro och otrygghet, men också en tid när IPCC rapporterar att världens länder behöver vidta än mer kraftfulla åtgärder för att klara av Parisavtalets klimatåtaganden, krävs det modiga ledare. Ledare som pekar ut en väg framåt, en väg där Sverige kan vara ledande för en trygg, säker och hållbar omställning. Inte minst gäller detta i vår egen basindustri. Här har gruvnäringen en viktig roll att spela. Genom att bryta mineral i Sverige i stället för i krigförande länder, länder där skyddet för mänskliga fri- och rättigheter är begränsat och där anställningsvillkoren för gruvarbetare lämnar en hel del övrigt att önska, ökar också Sveriges trygghet och säkerhet. Landets sårbarhet minskar och självförsörjningsgraden ökar.

Europa importerar järnmalm netto för cirka 6,2 miljarder dollar varje år. Av det står Ukraina för cirka 15,7 procent och Ryssland för 12,4 procent per november 2021. När det gäller stål är EU världens största importör. År 2018 importerade EU 44,5 miljarder ton stål från länder som Ryssland (20 procent), Ukraina (13 procent), Kina (7 procent) och Belarus (2 procent).

Sverige står för 90 procent av den järnmalm som bryts i Europa. Vi har världens hårdaste miljölagstiftning och en arbetsrätt vi är stolta över med kontrollerbara arbetsförhållanden för medarbetare. Till detta kommer korta transporter och ett högt järninnehåll i magnetiten, som minskar utsläpp och energiåtgång vid förädling. Till detta kommer även tillgång till energi som är avsevärt mer hållbar än i många andra länder.

Det svenska järnet gör oss mindre beroende av Ryssland och Kina. Givet detta är det av stort värde att svensk gruvnäring utvecklas och att nödvändiga beslut fattas så snabbt det går. Ett beslut som dragit ut på tiden väldigt mycket är ansökan om koncession enligt minerallagen för området Kallak utanför Jokkmokk.

Den tilltänkta gruvan i Kallak beräknas ha järnmalm i 30–40 år efter att gruvan öppnats. Vad som sedan väntar återstår att se. Järnmalmen i Kallak behövs i Sverige och den behövs i Europa, kanske särskilt för att minska vårt beroende av malm från omvärlden men också för att bidra till utbyggnaden av vägar, hus och vindkraftverk. Exempelvis behöver varje enskilt havsbaserat vindkraftverk enorma mängder stål.

Vid ett besök i riksdagens näringsutskott den 14 december 2021 lovade näringsministern att ett beslut om koncession enligt minerallagen avseende ny gruva i Kallak utanför Jokkmokk var närstående. Ministern uppgav att ett beslut skulle fattas efter första veckan i februari. I en interpellationsdebatt i riksdagen den 11 januari 2022 fick näringsministern frågan om regeringen avser att fatta beslut om gruvprojektet i Kallak inom en snar framtid och om ministern anser att mer underlag eller beredande åtgärder krävs, och i så fall vad, innan regeringen säger ja eller nej till en gruva i Kallak. Näringsministern svarade bland annat följande: ”Vi är mitt i slutskedet av beredningen av ärendet. Vi har gett två samiska organisationer möjlighet att yttra sig om Unescos handling från i somras. En av dem, Sametinget, bad om anstånd till första veckan i februari med att lämna sitt svar. Jag har tyckt att det är rimligt, eftersom det är ett ganska omfattande material de ska svara om. Därefter avser jag att i närtid ta ett beslut i frågan.”

Jag och alla vi här i riksdagen vet att regeringen kan fatta beslut snabbt om den så önskar. Det har regeringen nyligen visat i ärenden om speciallagstiftning för kalkbrytning på Gotland, mellanlagring av uran utanför Oskarshamn och i frågan om slutförvaret utanför Forsmark i norra Uppland. Dessa är bara några få exempel på kontroversiella men nödvändiga beslut där regeringen trots många motstående intressen kunnat fatta beslut. Något beslut om eventuell koncession enligt minerallagen för en tilltänkt ny gruva i Kallak har däremot inte fattats.

Med anledning av detta vill jag fråga näringsminister Karl-Petter Thorwaldsson:

När avser regeringen att fatta ett beslut om koncession enligt minerallagen för en tilltänkt ny gruva i Kallak utanför Jokkmokk, och finns det någonting som förhindrar att ett beslut fattas i omedelbar närtid?

.....
Helena Lindahl (C)

Överlämnas enligt uppdrag

Gergö Kisch